

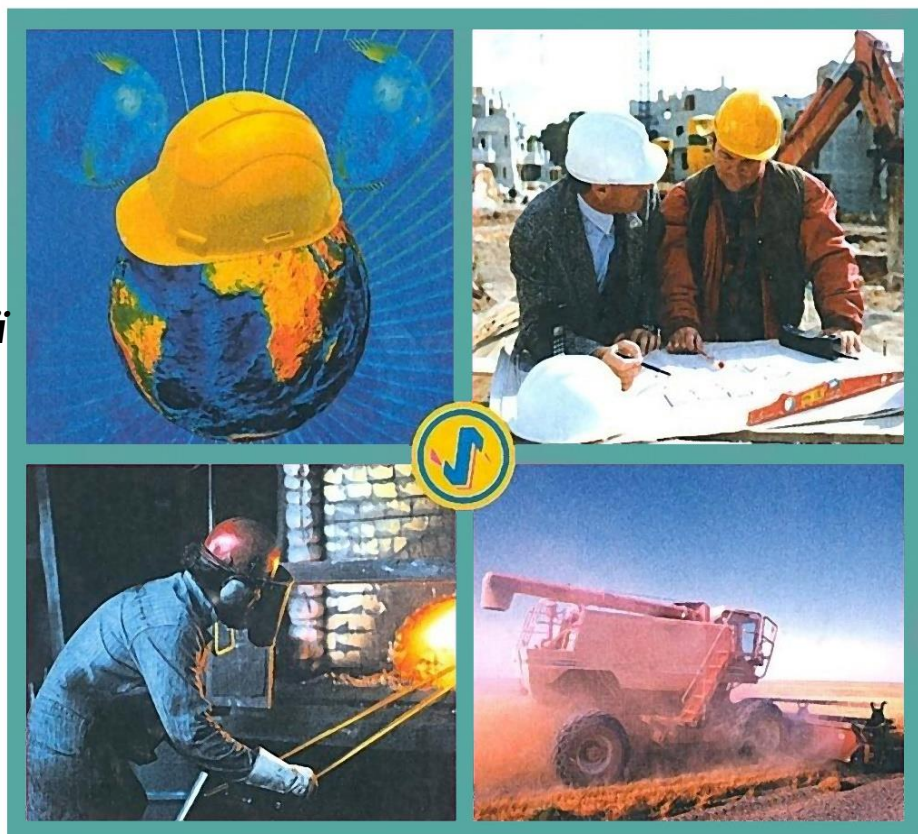
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УПРАВЛІННЯ ІНСПЕКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ПІВНІЧНО-СХІДНОГО МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
ПОЛТАВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ АКАДЕМІЇ НАУК
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ БЕЗПЕКИ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ АГРОЕКОЛОГІЇ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О. М. БЕКЕТОВА
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ХОРОЛЬСЬКИЙ АГРОПРОМИСЛОВИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
БОЯРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ №3 ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

**Матеріали
VIII Всеукраїнської
науково-практичної
Інтернет-конференції
23-24 березня
2023 року**

**Полтава
2023**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УПРАВЛІННЯ ІНСПЕКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ПІВНІЧНО-СХІДНОГО МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
ПОЛТАВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ АКАДЕМІЇ НАУК ТЕХНОЛОГІЧНОЇ
КІБЕРНЕТИКИ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ БЕЗПЕКИ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ АГРОЕКОЛОГІЇ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О. М. БЕКЕТОВА
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БОЯРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ №3 ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

*Матеріали
VIII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції
23-24 березня 2023 року*

**Полтава
2023**

Інноваційні аспекти систем безпеки праці, цивільного захисту та захисту інтелектуальної власності: матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конференції (Полтава, 23-24 березня 2023 р.) / ПДАУ: ред. кол., О.М. Костенко, Н.М. Опара, В.В. Дудник, О.У. Дрожчана. Полтава: ПДАУ, 2023. 232 с.

Рекомендовано до друку вченою радою інженерно-технологічного факультету Полтавського державного аграрного університету, протокол № 8 від 24.03.2023 р.

У збірці представлено матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції за результатами досліджень інноваційних аспектів систем безпеки праці, цивільного захисту та захисту інтелектуальної власності.

Матеріали тез призначені для наукових співробітників, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти всіх рівнів підготовки, керівників і фахівців підприємств агропромислового комплексу.

Відповідальність за зміст наданих матеріалів, точність наведених даних, а також відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Редакційна колегія: *Костенко О.М.*, доктор технічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи ПДАУ; *Опара Н.М.*, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, професор кафедри механічної та електричної інженерії ПДАУ; *Дудник В.В.*, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри механічної та електричної інженерії; *Дрожчана О.У.*, старший викладач кафедри механічної та електричної інженерії ПДАУ.

© Автори тез, включені до збірника, 2023
© Полтавський державний аграрний університет, 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ «БЕЗПЕКА ЖИТТЯ ТА ПРАЦІ»

<i>Абракітов В. Е., Кияс Ю. Г., Шумакова В. О.</i> КАРТОГРАФУВАННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ РИЗИКІВ НА ТЕРИТОРІЇ ЗАСОБАМИ ГІС	10
<i>Білоус А.О., Дрожжана О.У.</i> МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ	13
<i>Близнюк М. М., Терентьєва О. О.,</i> РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ	16
<i>Бурмінова М. В., Дрожжана О. У</i> ХАРЧОВІ ОТРУЄННЯ, ЇХ ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ПРОФІЛАКТИКА	21
<i>Ворожбіян М.І., Іващенко М.Ю.</i> ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ІНВАЛІДІВ, ПРОБЛЕМИ ТА ЗАВДАННЯ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	24
<i>Гаген О.С., Дрожжана О.У.</i> КУЛЬТУРА БЕЗПЕЧНОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	28
<i>Дрожжана О.У.</i> ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА З ОХОРОНИ ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	31
<i>Дрожжана О.У., Жидок В.В.</i> ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА НЕЇ	34
<i>Дударь Н.І.</i> ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ НАСЕЛЕННЯ ПРИ ОБРУШЕННІ БУДІВЕЛЬ В НАСЛІДОК ВИБУХІВ ТА ЗЕМЛЕТРУСІВ	36
<i>Закревський А.О., Дрожжана О.У.</i> АДАПТАЦІЯ ТА ФІЗІОЛОГІЧНІ РЕЗЕРВИ ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ	39
<i>Заплатинський В.М.</i> ВОЄННІ НЕБЕЗПЕКИ АГРОВИРОБНИЦТВА	41
<i>Іванілов В.В., Дрожжана О.У.</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ОСНОВИ БІОБЕЗПЕКИ ПРИ РОБОТІ ЗІ ЗБУДНИКАМИ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ У ГАЛУЗІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	44

Іванов С.Є., Дрожжана О.У., БЕЗПЕЧНІСТЬ ВИРОБНИЧОГО УСТАТКУВАННЯ ТА ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ	47
Кармазін В.М. ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ НЕБЕЗПЕК, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ВИРОБНИЧОМУ СЕРЕДОВИЩІ	50
Кармазін В.М. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ОСНОВІ ДЕРЖАВНИХ І МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ТА СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ	53
Кондель В. М., Ланіна М. Ю. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ПРАЦІ ТА ЗДОРОВ'ЯМ НА РОБОТІ	55
Костенко О.М., Опара Н.М. ПРОБЛЕМА ДИТЯЧИХ СУЇЦИДІВ В УКРАЇНІ	60
Кудря О.В., Хоменко Л.Г. СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ «БЕЗПЕКОЗНАВСТВО» ДЛЯ СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	65
Льорчик І.О., Дрожжана О.У. РОЛЬ МАРКЕТИНГУ В БЕЗПЕЦІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	68
Ляшенко С.В., Ляшенко С.С. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ З МАШИНОЮ ДЛЯ ПОДРІБНЕННЯ ГІЛОК ДЕРЕВ	70
Морозова П. І., Дрожжана О.У. НЕБЕЗПЕКИ В СУЧАСНОМУ УРБАНІЗОВАНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	76
Опара Н.М., Гаркуль В.В. РОСІЙСЬКА ВІЙНА ЗАГОСТРИЛА ЕНЕРГЕТИЧНУ КРИЗУ В КРАЇНІ	80
Опара Н.М., Дударь Н.І. ДОМАШНЄ НАСИЛЛЯ – ОДНА З АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СЬОГОДЕННЯ	85
Орловський І. В., Терещенко І.О. НАРКОТИКИ ТА НАРКОМАНІЯ	87
Панченко К. В., Бараболя О.В., ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ НА БОРОШНОМЕЛЬНОМУ ЗАВОДІ	88

<i>Петраш О.В., Боровик О.Ю., Россулов Б.Д.</i> АНАЛІЗ ШКІДЛИВИХ ВИРОБНИЧИХ ФАКТОРІВ ПРИ РОБОТІ БУРОЗМІШУВАЛЬНОЇ УСТАНОВКИ НА ОБ'ЄКТАХ АПК	89
<i>Пікуль С. В., Дрожчана О. У.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИЙ ПЕРІОД	92
<i>Поліщук І.А.</i> БЕЗПЕКОВІ ЗАХОДИ ПРИ ОБРОБЦІ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ У ШВЕЙНИХ МАЙСТЕРНЯХ	94
<i>Проценко Т.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У НАВЧАЛЬНИХ МАЙСТЕРНЯХ З ОБСЛУГОВУЮЧИХ ВИДІВ ПРАЦІ	96
<i>Семенкова А.О., Дрожчана О.У.</i> ПРОФЕСІЙНИЙ СТРЕС	99
<i>Семенов А.О., Супрович О.С.</i> НЕБЕЗПЕКА ФОТОБІОЛОГІЧНОЇ ДІЇ УЛЬТРАФІОЛЕТОВОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА БІОЛОГІЧНІ ОБ'ЄКТИ ТА ЖИВІ ОРГАНІЗМИ	103
<i>Сорочинська О.Л.</i> ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕБЕЗПЕК, ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНИМИ РИЗИКАМИ В ГАЛУЗІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	106
<i>Хоменко Л.Г., Редькович М.</i> БЕЗПЕКА ДІТЕЙ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ	111
<u>СЕКЦІЯ «НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ»</u>	
<i>Благодарь К.С.</i> БЕЗПЕКА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: ХІМІЧНА ТА РАДІАЦІЙНА ЗАГРОЗИ	113
<i>Бондаренко В. П.</i> ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ВИЖИВАННЯ ТА ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	117

Горулько Л. І., Дрожжана О. У. ВЛИВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛЮДИНИ	121
Ковтун Л.А., Дрожжана О. У. ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, ЗАХОДИ ЩОДО ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ	123
Лимаренко В.В., Дудник В.В. ПРОТИМІННА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ	126
Мартищенко Є.О., Дудник В.В. МІННА БЕЗПЕКА. ЩО ПОВИНЕН ЗНАТИ КОЖЕН	129
М'якота О.Г. ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	131
Опара Н.М., Біловод І.В. ПОПЕРЕДЖЕННЯ РИЗИКІВ І ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ВІД ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ	135
Тристан Д. В. МОНІТОРИНГ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ	139
Уряднікова І.В., Хоружий В.П. ВІЙНА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА НАДІЙНІСТЬ РОБОТИ СИСТЕМ ВОДОПОСТАЧАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВІ РІШЕННЯ	142
<u>СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ДОВКІЛЛЯ»</u>	
Коваленко Н. П., Поспєлова Г. Д., Нечипоренко Н. І., Шерстюк О. Л. КОНТРАФАКТНІ ПЕСТИЦИДИ: ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ТА НАСЛІДКИ ЗАСТОСУВАННЯ	145
Короткова І.В., Чайка Т.О. НАСЛІДКИ БОЙОВИХ ДІЙ ЩОДО СТАНУ ТА ВЛАСТИВОСТЕЙ ГРУНТІВ	147
Ромаш Д.В., Дрожжана О.У. ВІЙНА ЯК ГЛОБАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА	151
Семеніхіна В. В. ОЦІНКА ДОСТАТНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА СОЦІО-ЕКОЛОГІЧНИМИ СКЛАДОВИМИ	153

ДОМАШНЄ НАСИЛЛЯ – ОДНА З АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СЬОГОДЕННЯ

*Опара Н.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
професор кафедри механічної та електричної інженерії
Дударь Н.І., завідувач лабораторії кафедри будівництва та
професійної освіти
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава*

Щорічно понад 1,1 мільйона українців зазнає економічного, сексуального, фізичного насильства та психологічного тиску в сім'ї. Довгий час ставлення до цих дій залишалось суто «домашнім», а суспільство закривало очі на ці проблеми. Нині все частіше ця тема озвучується в медіапросторі.

На жаль, події останніх трьох років (епідемія COVID-19, російсько-українська війна) звели на замкненій території безліч сімей та стали каталізатором для численних випадків насилля.

Згідно світової статистики за період з початку пандемії COVID-19 кількість жінок, які телефонували у служби підтримки, зросла у двічі.

Відповідно до вітчизняного та світового законодавства, під домашнє насильство підпадає будь-яка дія економічного, психологічного, сексуального, фізичного насильства, а також погрози вчинення таких діянь.

Економічне насильство (заборона навчатися або обирати місце роботи (працювати), обмеження у доступі до власних коштів, позбавлення життя, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які людина має законне право, утиски свободи використання коштів).

Психологічне насильство (безпідставне залякування, критика, крики, переслідування, погрози, приниження, словесні образи, шантажування).

Сексуальне насильство (залучення до порно індустрії чи сексуального бізнесу, зґвалтування, підглядання, примус до небажаних форм статевих контактів, примус до спостереження за статевим контактом кривдника з іншими, примус до статевих контактів у небажаній ситуації або час).

Фізичне насильство (залишення в небезпеці, заподіяння смерті, здушування, кусання, ляпаси, мордування, потиличники, побиття, припікання, позбавлення волі, ненадання допомоги, штовхання).

Основні ознаки домашнього насильства:

1. Домашнє насильство завжди здійснюється з наміром отримання певного ефекту і переваги.

2. Насильство унеможливорює самозахист людини; інтелектуальна, матеріальна, психологічна чи фізична перевага використовується одним членом сім'ї проти іншого, для його поневолення.

3. Сутність домашнього насильства полягає, насамперед, в порушенні особистих прав і свобод людини.

4. Ця дія завдає шкоди – економічної, емоційної, фізичної. Але якщо фізичні ушкодження помітні, то розгледіти психологічну шкоду буває важко.

Дуже часто люди бояться сказати партнеру про проблеми в стосунках. Щоразу вибачаючи чи виправдовуючи кривду та образи, жертва автоматично погоджується на такі дії в подальшому, однак така ситуація не триватиме вічно, і коли все ж таки урветься терпець, кривдник може скористатися більш жорсткими формами контролю. Іноді це стає фатальним або призводить до тяжких наслідків у житті жертви. Тому краще одразу розставити всі крапки над «і» й не доводити ситуацію до критичної межі.

Існують певні міфи про домашнє насилля. Зупинимося на характеристиці основних з них.

1. Б'є – значить любить, і взагалі усі так живуть.

Насильство однієї людини щодо іншої не норма, а протиправні дії, яким немає виправдання. Шукаючи пояснення насильству, багато потерпілих роками не звертається за допомогою, що погіршує ситуацію, та може мати важкі психологічні наслідки.

Життя в умовах постійного страху і стресу призводить до втрати впевненості, різного роду нездужання, формування низької самооцінки.

2. Домашнє насильство існує лише в маргінальних родинах.

Домашнє насильство не має соціальних меж. Воно трапляється у всіх соціальних групах незалежно від рівня доходів і освіти.

3. Насильство – це лише побої.

Окрім фізичного насильства, не менш небезпечне економічне, психологічне, сексуальне.

Економічне насильство досить часто ховається за маскою турботи, партнер наполягає на відсутності необхідності працювати чи навчатися, проте потім з'являється тотальний контроль, звітування за використані кошти та приниження. Більше того, відсутність економічної незалежності – одна з головних причин замовчування та прийняття фізичного насильства.

4. Сім'ю потрібно зберігати заради дітей.

Фахівцями доведено, що діти, які ростуть у повній сім'ї але бачать насильство, страждають набагато більше за тих, хто зростає з одним із батьків, який любить дитину.

Діти, що стають свідками насильства між батьками чи близькими родичами, навіть якщо фізично уникають його, страждають душевно. Це негативно впливає на їхній емоційний стан, навчання, стосунки з однолітками, а також може стати причиною агресивної поведінки в подальшому.

5. У шлюбі не буває сексуального насильства.

Сексуальне насильство – це злочин, якому не має місця у стосунках між людьми, і не важливо, одружені вони чи ні. Статеві контакти мають бути бажаними для обох, відбуватися за згодою обох партнерів, бути прийнятними для обох. Якщо статевий контакт відбувається з примусу, у небажаній формі, партнер залякує, ображає, принижує, це насильство.

Страх відвертого спілкування з партнером про проблеми в стосунках – явні ознаки відсутності довіри та любові. У такому випадку взаємини приречені, адже здорові стосунки базуються лише на взаємоповазі і умовах добровільності.

Домашньому насиллю немає виправдання і кривдники мають бути покарані відповідно до закону. Однак для виходу зі складної ситуації варто звернутися за допомогою до відповідних державних органів та фахових служб.

За даними останнього дослідження ОБСЄ, українські жінки досі не знають, як правильно діяти, якщо вони зазнають насильства. Тільки 17 % опитаних вважали себе проінформованими з цього питання, тоді як майже половина наголосила на низькому рівні інформованості з цього приводу. Близько 20% опитаних жінок зізналося, що не знає, як правильно діяти у такій ситуації.

Розглянемо одинадцять основних правил «техніки безпеки» у випадку застосування вчинення факту або загрози застосування насилля:

1. Ви мусите перебороти свій страх і зробити перший крок.

2. Заручіться підтримкою сусідів оскільки умови сьогодення не дають змоги піти до них на деякий час, усе, що вони зможуть зробити, - вчасно викликати поліцію, у якої нині найбільш повноважень зайти до приміщення.

3. Захуйте в безпечному місці деякий одяг, документи дитини, інші важливі документи, ключі від майна, необхідні ліки, необхідну суму грошей, паспорт, список з номерами телефонів. Вирішіть заздалегідь, які саме цінні речі візьмете із собою. У випадку необхідності їх можна буде здати під заставу, або продати.

4. Зверніться до районного відділу поліції з метою направлення для проходження судово-медичної експертизи у разі завдання тілесних ушкоджень. Висновок експерта засвідчить ступінь тяжкості побоїв та стане вагомим доказом у суді. Тримайте під рукою номери телефонів кризових центрів, неурядових організацій, реабілітаційних центрів, соціальних служб, що надають допомогу особам, потерпілим від насильства в родині.

5. З метою профілактики конфліктних ситуацій на період карантину по COVID-19, або інших хвороб домовтесь про періодичний відпочинок в окремій кімнаті, аби скидати зайве психологічне напруження.

6. Знищайте або заберіть із собою всі папери з можливою інформацією про Вас, які допомогли б кривднику визначити місце Вашого перебування (відключіть функцію геолокації на гаджетах, записні книжки, конверти з адресами, тощо).

7. Намагайтесь не перебувати в приміщенні з агресором, де є гострі або небезпечні для життя предмети. Якщо конфлікт уже почався, спробуйте вийти з такого приміщення. Тимчасово зніміть із ший прикраси, які в момент конфліктів можуть бути небезпечними.

8. Не відповідайте агресією на агресію. Ваші жести та міміка не повинні викликати агресію з боку кривдника. Намагайтесь говорити з ним максимально зрозуміло, спокійно, чітко передаючи свої переживання і почуття. Ввічливо відмовляйтесь від того, що Вам не підходить, і рішуче від того, що може бути небезпечним.

9. Обдумайте свої дії на випадок, якщо акт насильства відбудеться знову. Заздалегідь знайдіть місце, куди зможете піти в разі небезпеки.

10. Поділіться інформацією про те, куди необхідно звернутися, якщо подібна ситуація станеться зі знайомою Вам людиною.

11. Якщо випадок насилля стався, не бійтеся писати про це в соціальних мережах, використовуйте їх обов'язково для інформування Ваших близьких, друзів, колег, адже це може врятувати життя завдяки швидкій реакції.

Який же алгоритм допомоги близькій людині, яка зазнала насилля?

Бажаючи підтримати людину, з якою трапилася біда, ми часто ненавмисно завдаємо зайвого болю або погіршуємо і так непросту ситуацію. Тому, спілкуючись, слід ретельно продумувати власні фрази і користуватися порадами від відомих кризових психологів:

1. Надайте людині інформацію про місцеві служби допомоги.

2. Не говоріть про те, як потерпіла/потерпілий могли уникнути того, що сталося. Якби вони могли уникнути насильства, то неодмінно зробили б це.

3. Не говоріть фрази на кшталт: «Забудь і живи спокійно». Жертви насильства і так намагаються зробити це. Краще підтримайте їх і допоможіть їм знову навчитися поважати і цінувати себе.

4. Скажіть, що Ви її/його підтримуєте і що Він/Вона не винні в тому, що трапилося. Поясніть, що насильство – злочин і винні мають бути покарані обов'язково.

5. Ставте прямі запитання у м'якій формі. Слухайте, не виносячи жодних суджень.

Багато потерпілих від домашнього насильства не звертається за допомогою, бо розуміє, що від насильства вдома їм немає куди дітися, і через це відчуває безвихідь. Саме для таких випадків в усій країні створюються притулки або так звані кризові центри. У них є всі необхідні послуги для людей, які зазнали домашнього насильства, - безпечне середовище, консультації психолога, соціального працівника, юриста.

Також працівники центру можуть допомогти з пошуком роботи чи проходженням курсів для отримання нової кваліфікації. Відповідно до нового закону, діти, які стали свідками домашнього насильства, також вважаються потерпілими. Для них у кризових центрах передбачена низка послуг. Якщо мати переїздить до центру з маленькими дітьми, то його працівники подбають, щоб ті почувалися максимально комфортно і могли продовжувати навчання. Кожний центр співпрацює з місцевими службами і має свої домовленості з дитсадками та школами у відповідних районах. Тож дітям не потрібно переривати свій навчальний процес та відриватися від звичайного оточення.

Важливо зупинити насильство у сім'ях тепер коли психологічні травми дітей ще можна пом'якшити. Якщо це вдасться, то майбутньому суттєво зменшиться кількість потенційних агресорів та їхніх жертв. Адже статистика яскраво свідчить, що найчастіше причиною жорсткої поведінки у сім'ях стає схожий досвід з дитинства.

Побої і знущання не норма. Не слід це терпіти, дотримуючись нав'язаних стереотипів. Заради себе та майбутнього власних дітей не гайте часу та зверніться за консультацією та допомогою до наступних структур:

- Гаряча лінія безоплатної правової допомоги: 0-800-213-103.

- Національна гаряча лінія із запобігання домашньому насильству: 0-800-500-005; 116-123 (з мобільного).
 - Національна гаряча лінія: 0-800-500-225; 116-111 (з мобільного).
 - Національна гаряча лінія з питань запобігання насильству та захисту прав дітей: 0-800-500-335 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів на всій території України), або 116-133 (безкоштовно для дзвінків з мобільних телефонів).
 - Полтавський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді: 0532-56-25-13.
 - Полтавський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді: 0532-60-73-93.
 - Правоохоронні органи: 102.
 - Служба у справах дітей Полтавської обласної військової адміністрації: 0532-57-97-93 або 50-27-27.
 - Управління у справах сім'ї, молоді та спорту виконавчого комітету Полтавської міської ради: 0532-56-43-99.
 - Управління у справах сім'ї, молоді та спорту виконавчого комітету Полтавської обласної військової адміністрації: 0532-56-92-66.
 - Урядовий центр з протидії насильству: 15-47.
- Адже наступний раз може стати для Вас останнім!

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Офіційний вісник України від 19.01.2018 – 2018 р., № 6, стор. 16, стаття 245, код акта 88767/2018.
2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01.02.2019 № 278 «Про затвердження Порядку проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих осіб від домашнього насильства або осіб, які ймовірно постраждали від домашнього насильства, та надання їм медичної допомоги». Офіційний вісник України від 12.04.2019 — 2019 р., № 28, стор. 260, стаття 1008, код акта 94005/2019.
3. Блага А. Б., Тунтула О. С., Кочемировська О. О. Актуальні проблеми протидії домашньому насильству: навч. посіб. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 208 с.
4. Олександр Іоффе. Домашнє насилля – це злочин, а не любов Газета «Полтавський вісник» №20 (16.09). С. 10.(14.05.2020)